

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 1498/2022
02.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Манић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Панчево“ из Панчева, чији је пуномоћник Александра Смилевски, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4399/21 од 10.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 02.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4399/21 од 10.12.2021. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиле и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4399/21 од 10.12.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Панчеву П1 136/20 од 21.05.2021. године, исправљена решењем истог суда П1 136/20 од 06.07.2021. године, у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиле исплати по основу неисплаћених трошкова за исхрану у току рада – топлог оброка и по основу неисплаћених трошкова регреса за коришћење годишег одмора, за период од марта 2017. године закључно са јануаром 2020. године, појединачно наведене месечне новчане износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате, све ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка и обавезана тужиле да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 57.300,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиле да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 44.840,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. Наводе у ревизији којима се указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је запослена код туженог на радном месту доктор медицине од 2001. године. Тужени је здравствена установа јавног карактера, основана на територији Републике Србије, а тужиља је са туженим закључила Уговор о раду под измењеним условима број .. са пуним радним временом ради обављања послова доктора медицине у месту рада Панчево, радној јединици Диспанзер за Зарада тужиље за обављени рад и време проведено на раду утврђена је тако што се основица за обрачун и исплату коју утврђује Влада РС помножи са коефицијентом 15,48 и на тако утврђену зараду се додаје 0,4% на бруто зараду за сваку навршену годину радног стажа. Тужиља је са туженим закључила Анекс уговора о раду од 15.03.2010. године, а решењем туженог од 07.05.2018. године измењен је назив радног места утврђен чланом 2. Уговора од 15.03.2010. године и утврђено да тужиља обавља послове доктора медицине- избрани. Решењем туженог од 31.01.2020. године тужиљи је отказан уговор о раду због одласка у старосну пензију.

У спорном периоду тужени није организовао исхрану у току рада, а у обрачунским листама није исказао део зараде који се односи на накнаду исхране у току рада и трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора. Такође, Посебни колективни уговори за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе из 2015. године, 2019. године и 2020. године, који су били у примени у спорном периоду нису предвиђали, нити прописивали право запослених на накнаду наведених трошкова. На основу налаза и мишљења вештака за економско-финансијску област утврђена је висина потраживања тужиље у спорном периоду на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, у две варијанте - према Посебном колективном уговору за јавна и јавно-комунална предузећа и према Општем колективном уговору. Првостепени суд је ценио налаз и мишљење судског вештака и прихватио варијанту у којој је вештак за спорни период обрачун извршио у складу са одредбама Општег колективног уговора из 2008. године („Службени гласник РС“ бр. 50/08 и 104/08, Анекс 1. и 2.).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиље сматрајући да јој припада право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у висини месечне накнаде,

сходно параметрима из Општег колективног уговора. У околностима када Посебни колективни уговори за здравствене установе не садрже конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, нити уопште прописује право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, првостепени суд је оценио да се примењују општи прописи о раду, и то члан 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиље за исплату наведених накнада, закључујући да је тужилци исплаћена плата према коефицијенту утврђеном у складу са одредбама Закона о платама у државним органима и јавним службама, а у којем су садржане и наведене накнаде, те да околност да висина трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора није номинално исказана, не представља разлог због којег запослени може са успехом да тражи исплату ових трошкова.

Неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 2. став 2. Закона о раду, прописано је да се његове одредбе примењују и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено. С обзиром да је тужени јавна служба, то се по оцени Врховног касационог суда на зараде и друга примања запослених код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС” бр. 34/01, са новелама).

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/01 ... 21/16 и др.), одредбом члана 1, између осталог, прописано је да се овим законом уређује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама који се финансирају из буџета Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, а чланом 4. став 2. наведеног Закона прописано је да коефицијент за обрачун плате садржи додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Врховни касациони суд налази да је износ накнаде за исхрану у току рада и регрес садржан у коефицијенту према коме је тужилци исплаћивана плата, у складу са чланом 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, због чега нема право на новчану накнаду коју потражује постављеним тужбеним захтевом, обрачунату према параметрима из Општег колективног уговора из 2008. године („Службени гласник РС“ бр. 50/08 и 104/08, Анекс 1. и 2.), а како је то правилно закључио и другостепени суд.

Супротно наводима ревизије, правилан је закључак другостепеног суда да се не може прихватити став првостепеног суда о примени одредби Закона о раду, јер се на запослене у јавним здравственим службама примењује посебан режим радних односа. Наиме, није спорно да се из коефицијента основне плате за тужилцу од 15,48 у исплатним листама не види структура, односно који номинални износи представљају

наведене накнаде, али сама та чињеница не ствара основ за њихову исплату, с обзиром да је право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора реализовано као саставни део коефицијента радног места сваког запосленог на основу члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, у ком случају се не обрачунава и не исплаћује као посебна накнада.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужиља није успела у ревизијском поступку, па нема право на накнаду тих трошкова које је тражила и определила у ревизији, у смислу члана 153. и члана 154. ЗПП.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић